

Az Országgyűlés
Mezőgazdasági Bizottsága

**A Mezőgazdasági Bizottság véleménye
a Házzsabály 140. § (4) bekezdés szerinti eljárásban**

Az Európai Parlament (EP) és a Tanács rendelete az 1308/2013/EU, az (EU) 2021/2115 és a 251/2014/EU rendeletnek a borágazatra vonatkozó egyes piaci szabályok és ágazati támogatási intézkedések, valamint az ízesített borászati termékek tekintetében történő módosításáról
[COM (2025) 137; 2025/0071 (COD)]

A tervezet célja:

Az Unióban a borfogyasztás folyamatosan csökken, és az elmúlt három évtized legalacsonyabb szintjén áll, míg az uniós borok hagyományos exportpiacaira a fogyasztás csökkenésének és a geopolitikai tényezőknek a kombinációja van hatással, ami bizonytalanabb exportstruktúrákhoz vezet. Amennyiben nincs fellépés a helyzet tovább romolhat, ami visszafordíthatatlan következményekkel jár a vidéki területekre nézve. A szőlőültetvények drasztikus csökkenésével, valamint a növekedési és foglalkoztatási lehetőségek elvesztésével járhat.

A tervezet főbb elemei:

A tervezet módosítja a jelenlegi szőlőtelepítésre, a borászati termékek forgalmazásra és jelölésére vonatkozó, valamint a borászati beavatkozásra vonatkozó szabályokat. Meghatároz új termék definíciókat és új támogatási formákat a tagállami forrásokból. Szőlőtelepítési szabályok tekintetében az újratelepítési engedélyek érvényességét a jelenlegi 3 évről egységesen 8 évre emeli. 2025. január 1. előtt még érvényesen lehetett újratelepítési engedélyeket lemondani. Az újratelepítési engedélyek lejáratí idejének számításakor nem az engedély kiadási dátumát, hanem a kiadási borpiaci év utolsó napját kell alapul venni. Ha a tagállam az újratelepítési engedély kiadását korlátozza, saját maga dönthet a korlátozás pontos meghatározásáról. Lehetőséget teremt a javaslat, hogy az újratelepítési engedély felhasználását bizonyos régióra korlátozza. Tagállami hatáskörben regionálisan korlátozható az új telepítési engedélyek kiadása.

A javaslatban új termékdefiníciók kerülnek bevezetésre, mint az alkoholmentesített és alacsony alkoholtartalmú borászati termékek, továbbá e termékek előállítását is lehetővé teszi a módosítás.

A javaslat lehetővé teszi, hogy az összetevők és tápérték elektronikus jelöléséhez vezető QR-kóddal is fel lehet tüntetni a szöveges jelölés helyett.

A javaslat keretein belül a tagállamok az elismert borágazati szereplők bevonásával új kínálatsszabályozási jogosultságot kapnak, mint a szőlőültetvények maximális hozamának meghatározása vagy a borkészletek kezelésének szabályai, azonban a részletek még tisztázásra szorulnak.

A támogatási szabályok is módosulnak, az eddigi (krízislepárlás) mellett további kríziskezelési tagállami támogatások adhatók. Az új támogatási formák között található a kivágási (önkéntes) támogatása-, a zöldszüret (önkéntes) támogatása-, valamint a kötelező lepárlás támogatása tagállami forrásokból.

A KAP borágazati beavatkozásaira vonatkozó szabályok is módosításra kerülnek. A tagállamok a hozamnövekedés elkerülése érdekében feltételeket határozhatnak meg a szerkezetátalakítási és átállítási támogatás esetén, hosszabb promóciós programokra lesz lehetőség, a tájékoztató tevékenységhez és promócióhoz nyújtott uniós támogatás mértéke 50%-ról 60%-ra nő. A javaslat lehetőséget teremt a magasabb beruházási támogatási intenzitás klímaváltozás- alkalmazkodása esetén, illetve a borturizmus-támogatás szélesebb kör részére válik elérhetővé. Az elismert termelői szerveződéseket a beruházási támogatások intenzitásának meghatározásakor a méretüktől függetlenül KKV-nek kell tekinteni.

Az arany színű sárgaság (flavescence dorée) szőlőbetegség megelőzéséhez kapcsolódó monitoring, diagnosztika, képzés, kommunikáció és kutatás támogatása a szakmaközi szervezetek részére 100%-os uniós forrásból valósulhat meg.

A javaslat keretében az ízesített borászati termékekről szóló szabályozás is módosul a következő területeken:

- Alkoholcsökkentett és alkoholmentesített borászati termékek felhasználhatósága,
- Jelölés: termékkategóriák és elektronikus jelölés (borsabályozáshoz hasonlóan)
- Glühwein (forraltbor) definíció módosítása

A Mezőgazdasági Bizottság véleménye:

A szőlő- és borágazat Magyarország számára kiemelt jelentőségű, mert évszázados hagyományokra épül és fontos része a nemzeti kultúrának. Az ágazat jelentős gazdasági értéket teremt, hiszen hozzájárul az exportbevételhez és a vidéki foglalkoztatottsághoz. A magyar borok nemzetközi hírneve erősíti az ország turisztikai vonzerejét is, különösen a borvidékeken. A szőlőtermesztés támogatja a fenntartható mezőgazdaságot és a tájmegőrzést. Emellett a borászat a gasztronómia egyik alappillére.

A szőlőtelepítési szabályok vonatkozásában javasolt módosítási pontok összhangban vannak a magas szintű munkacsoport (HLG) 2024. decemberi szakpolitikai ajánlás csomagjával. Ezek a javaslatok a szabályozás érezhető könnyítését hozzák a szőlőtermelők számára, illetve az új telepítések jobban célzott szabályozását teszik lehetővé a tagállamok részére.

A termék definíciók tekintetében Magyarország támogatja a módosítási pontokat. Hazánkban is egyre növekszik e termékek fogyasztása, így az ezzel összefüggő szabályok módosítása, kiegészítése nem csak a fogyasztók, hanem a borászok számára is fontos.

Az új termék jelölésekkel egyetértünk. Olyan exportorientált szőlő- és bortermelő tagállamként, ahol sok mikro- és középvállalkozás működik, Magyarország számára fontos, hogy a jelölési szabályok a lehető legkevesebb terhet róják a borászatokra, és alkalmazásuk az egész EU-ban egységes legyen. A piktogramos szabályozás ezen elv érvényesülését jelenti, és célszerű lenne más területekre (pl. allergén-jelölés) is alkalmazni.

A forgalmazási szabályok tekintetében a javaslat általánosságban támogatható, azonban főleg a keretszabályozás esetében nagyon sok múlik a még ismeretlen részletszabályokon.

A tagállami forrásokból történő új támogatási formák általánosságban támogathatók. Ezzel együtt szükségesnek tartjuk egy, a magas szintű munkacsoport szakpolitikai javaslatcsomagból végül kikerült intézkedés vizsgálatát. Ez az intézkedés azon idősebb gazdáknak adna lehetőséget a szőlőtermelés méltányos befejezésére, akik gazdaságukat sem átadni sem pedig eladni nem tudják (pl. ültetvényeik rossz állapota, gazdaságtalan művelhetősége miatt). Hiányzik továbbá a magas szintű munkacsoport elfogadott szakpolitikai ajánláscsomagjában megemlíttet reflexió arra, hogy e célokra a KAP borágazati beavatkozásainak forrásai is elérhetők legyenek.

A borágazati beavatkozások szabályainak módosítása általánosságban elfogadhatónak tűnik.

Az ízesített borászati termékekről szóló szabályozás módosítási javaslatai elfogadhatónak tűnnek. Ismereteink szerint Magyarországon jelenleg nagyon kis mennyiségben állítanak elő ízesített borokat vagy ízesített boralapú italokat, azonban a fogyasztói preferenciák változásának hektikusabbá válásával e kategória felértékelődhet termelőink számára.

Magyarország számára különösen fontos lenne, hogy a rendelet foglalkozzon a következő szabályozási területekkel:

- az EU közös agrárpolitikájában a biztosítási és kölcsönös biztosítási rendszerek megerősítése a termelési kockázatokkal szemben.
- a termeléssel való felhagyás támogatására fel lehessen használni uniós forrásokat (pl. a borágazati beavatkozások keretében),
- a borágazati beavatkozások fel nem használt forrásainak évek közti átcsoportosíthatóságának megteremtése.

Budapest, 2025. október 29.

